

רע"פ 2155/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 2155/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד ב-עפ"ג 56130-06-21 מיום 13.2.2022 שניתן על ידי השופטת מ' ברנט, השופט ש' בורנשטין והשופטת א' פינק

בשם המבקש: עו"ד רועי לנג

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד (השופטת מ' ברנט, השופט ש' בורנשטין והשופטת א' פינק) ב-עפ"ג 56130-06-21 מיום 13.2.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו שניתן על ידי בית משפט השלום בראשון לציון (השופט ע' מיכלס) ב-ת"פ 24072-04-20 מיום 18.5.2021.

2. כמתואר בכתב האישום המתוקן בשלישית, למבקש יוחסו ארבעה אישומים שונים, כמפורט להלן:

האישום הראשון - החל משנת 2013 לערך, המבקש התגורר עם בת זוגו ושתי בנותיה, ילידות השנים 2002 ו-2005, בדירה אחת. במספר רב של הזדמנויות, משנת 2019 ועל פני תקופה של כחמישה חודשים, המבקש צילם

עמוד 1

עשרות תמונות אינטימיות של הבנות בעת שיסונו. כך מתואר בין היתר, כי המבקש נהג להיכנס לחדריהן של הבנות ולצלם את גופן, ובכלל זה את אזורי איבר המין שלהן ואחוריהן.

באחד מן המקרים, המבקש הניח את ידו על החזה של אחת הבנות מעל בגדיה וצילם זאת, ובהמשך חשף את איבר מינו אשר היה בזקפה, קירב אותו אל פניה, וצילם כן. במועדים אחרים ושונים, המבקש קרב את לישונו לאיבר המין של אחת מהן, וצילם; הסיט בידו את מכנסיה של אותה הבת על מנת לצלם את איבר מינה; וכן צילם את החזה החשוף של הבת האחרת, לאחר שהזיז את חולצתה.

עוד מתואר, כי במספר הזדמנויות המבקש הניח את מכשיר טלפון הנייד שלו במקלחת הבית, ותיעד בצילום וידאו את הבנות במערומיהן שעה שהתקלחו.

האישום השני - ביום 29.7.2018 או בסמוך לכך, חברתה של אחת מהבנות, ילידת שנת 2005, הגיעה לישון אצלה (להלן: ג.ג.). במהלך שעות הלילה, המבקש ניגש למיטה בה ישנו השניים, הסיט את מכנסיה של ג.ג. באזור איבר מינה וצילם אותה. ג.ג. ניסתה לזוז על מנת שהמבקש יחדל, ואולם הוא המשיך במעשיו.

האישום השלישי - ביום 31.3.2020, המבקש נהג ברכבו ועצר בסמוך לקטינה אשר צעדה ברחוב, ילידת שנת 2008 (להלן: ד.ד.). המבקש שאל אותה היכן נמצאת כתובת מסוימת, ד.ד. השיבה לו והמשיכה בדרכה. בהמשך, המבקש עצר בסמוך אליה פעם נוספת, וביקש ממנה לעלות לרכבו ולהכוויןו למקום, ואף הציע לה 20 שקלים בתמורה לסיועה. משסירבה, המשיך לעקוב אחריה עד שלבסוף נעתרה לבקשתו.

במהלך הנסיעה, המבקש הציג בפניה תמונה פורנוגרפית של אישה, עצר את רכבו בתואנה כי עליו להתפנות, וביקש מד.ד. שתעביר לו בקבוק שהיה על רצפת הרכב על מנת להטיל את מימיו. ד.ד. נעתרה לבקשתו, והמבקש הוריד את מכנסיו עד לברכיו, חשף את איבר מינו ותחב אותו לפתח הבקבוק. בעוד המבקש עושה כן, הציג לה תמונות פורנוגרפיות, והחל לשפשף את איבר מינו באומרו לה כי "לא יוצא" לו. המבקש ביקש מד.ד. שתיגע באיבר מינו, אך היא סירבה. או אז, ביקש ממנה להראות לו את איבר מינה, ובתגובה היא הנידה ראשה והחלה לבכות. המבקש לא נענה לבקשתה כי ברצונה ללכת לביתה, והראה לה שוב תמונות פורנוגרפיות עד שלבסוף הסיע אותה לאזור בית מגוריה.

האישום הרביעי - ביום 3.11.2019, המבקש נהג ברכבו ועצר בסמוך לקטינה, ילידת שנת 2010, אשר המתינה בתחנת האוטובוס להסעה לבית ספרה (להלן: ה.ה.). המבקש הציע לה כי יסיע אותה לבית הספר, וזו נעתרה לבקשתו ועלתה לרכבו. במהלך הנסיעה, המבקש ביקש ממנה להוריד את חצאיתה, ומשהיא עשתה כן, צילם את איבר מינה. בהמשך, המבקש הוריד את ה.ה. בבית ספרה ונסע מהמקום.

בגין כל אלה, יוחסו למבקש עבירות של מעשה מגונה בקטין מתחת לגיל 14 (שלוש עבירות), לפי סעיף 348(א) בנסיבות 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); מעשה מגונה (ריבוי עבירות), לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק; פגיעה בפרטיות (ריבוי עבירות), לפי סעיף 2(3) עם סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: חוק הגנת הפרטיות); ופגיעה בפרטיות, לפי סעיף 2(1) עם סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות.

3. המבקש הורשע בעבירות שיוחסו לו כמפורט לעיל, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש.

4. בגזר דינו, בית המשפט נתן דעתו לפגיעה בזכות נפגעות העבירה לשמירה על שלמות הגוף והנפש, האוטונומיה, הכבוד והפרטיות. כך בפרט בהיותן ילדות. ביחס לבנותיה של בת זוגו, בית המשפט הדגיש כי המבקש, שהיווה אף לדבריו במשך שנים דמות אב עבורן, הפר את האחריות הבסיסית המוטלת על כל הורה להבטיח את שלום ילדיו.

בית המשפט הוסיף ועמד על חומרתן הרבה של עבירות מין כלפי קטינים בכלל, ובפרט משהן מבוצעות על ידי הוריהם; על הצטברותם של מעשי המבקש; ועל התכנון המוקדם שקדם להם המתבטא בשעות ביצוע העבירות - בשעות הקטנות של הלילה, ובהצבת מכשיר טלפון במצב צילום וידאו בחדר המקלחת. עוד נשקלה העובדה, כי המבקש לא חדל ממעשיו גם כאשר חלק מהקטינות הביעו התנגדות או מצוקה.

בית המשפט קבע כי תחתית מתחם העונש ההולם בגין אישומים 2-4, בגדרם הורשע המבקש בעבירה של מעשה מגונה, צריך לעמוד לכל הפחות, על רבע מהעונש המרבי של 7 שנות מאסר, קרי - על 21 חודשי מאסר, וזאת נוכח הוראת סעיף 355 לחוק.

אשר על כן, ולאחר שנסקרה מדיניות הענישה הנוהגת, נקבעו מתחמי הענישה הבאים: אישום ראשון - מתחם ענישה הנע בין 24 ל-36 חודשי מאסר; אישום שני - מתחם ענישה הנע בין 21 ל-24 חודשי מאסר; אישום שלישי - מתחם ענישה הנע בין 24 ל-36 חודשי מאסר; ואישום רביעי - מתחם ענישה הנע בין 21 ל-24 חודשי מאסר.

5. בגזירת עונשו בגדרי המתחם, בית המשפט שקל את עברו הפלילי ה"משמעותי" של המבקש, הכולל 4 הרשעות קודמות אשר בגין חלק מהן ריצה עונשי מאסר בפועל. זאת בשל ביצוע עבירות רבות ומגוונות של קבלת דבר במרמה, גניבה, התחזות כעובד ציבור, רכישה או החזקת נשק, סחיטה באיומים, תקיפת קטין ועוד. צוין כי הגם שהמבקש נעדר הרשעות קודמות בביצוע עבירות מין, ניתן למצוא קשר בין חלק מהעבירות בגין הורשע בעבר, כמו עבירות מרמה, לבין המעשים בהם הורשע בכתב האישום.

כמו כן, בית המשפט התחשב בתסקיר שירות המבחן, ממנו עלה כי המבקש ממוקד במילוי דחפיו המיניים ללא חשיבה על השלכות מעשיו, וכן שולל דפוסים בעייתיים בתחום המיני, לרבות משיכה לקטינות ודחפים מוגברים. מנגד, בית המשפט הביא בשיקוליו לקולה את הודאת המבקש, וחשיבותה בכך שייתרה את הצורך בהעדת הקטינות.

נוכח כל אלה, בית המשפט גזר על המבקש 78 חודשי מאסר בפועל; 18 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת מין בקטין, למשך 3 שנים; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור כל עבירת מין אחרת, למעט לפי סעיף 349 לחוק, למשך 3 שנים; פסילת רישיון נהיגה למשך 24 חודשים מיום שחרורו; 12 חודשי פסילת רישיון על תנאי לבל יעבור עבירת מין, למשך שנתיים; ופיצויים לנפגעות העבירה בסכום כולל של 100,000 ש"ח.

בית המשפט המחוזי, בדעת רוב, קבע כי העונש שהושת על המבקש הוא הולם וראוי, ומבטא את המסר לפיו הנוטלים לעצמם חירות לפגוע בקטינים, צפויים לעונשים כבדים ומשמעותיים. נקבע כי אף אם נפלה שגגה בקביעת תחתית מתחם העונש ההולם על ידי בית משפט השלום כטענת המבקש, שכן עונש המינימום יכול שיהיה על תנאי, לפי סעיף 355 לחוק - הרי שהתוצאה העונשית הכוללת היא ראויה, ואינה מצדיקה את התערבות ערכאת הערעור. השופט ש' בורנשטיין אף הוסיף, כי גם אם היה מקום לקבוע מתחמי ענישה מקלים יותר מאלו שנקבעו, ממילא היה ראוי למקם את עונשו של המבקש בחלקם הגבוה של אותם מתחמים.

כמו כן, בית המשפט הדגיש את חומרתן הרבה של העבירות שהמבקש ביצע - הלה פגע בחמש קטינות שונות, שתיים מהן בנות משפחה להן שימש כאב ובקטינות נוספות, האחת מתחת לגיל 10 שנים. צוין כי פגיעות אלה היו לשם סיפוק תאוותו, וללא התחשבות ברגשותיהן של הקטינות.

בדעת מיעוט, השופט א' פינק סברה כי יש להקל בעונשו של המבקש, כך שחלף 78 חודשי המאסר בפועל שהוטלו עליו על ידי בית משפט השלום, יהא עונשו 66 חודשי מאסר בפועל, תוך הותרת יתר רכיבי הענישה בעינם. למסקנה זו הגיעה, לאחר שקבעה כי די היה בטעות שנפלה בקביעת עונש המינימום כרף תחתון בדרך של מאסר בפועל - כדי להוביל לקבלת הערעור, משום החמרה בלתי מידתית במתחמי הענישה.

7. מכאן הבקשה שלפניי, במסגרתה המבקש שב ומלין על חומרת עונשו. לטענתו, בקשתו מעוררת סוגיות משפטיות עקרוניות החורגות מעניינו הפרטני והדרושות הכרעה.

הראשונה, מהי חובת ההנמקה שחלה על ערכאת הערעור במקרים בהם נפלו שגיאות משפטיות מהותיות במלאכת גזירת הדין. הודגש כי בית משפט השלום קבע בעניינו עונש מינימום של 21 חודשי מאסר לריצוי בפועל, כרף תחתון של מתחמי הענישה - זאת בעוד לפי סעיף 355 לחוק, עונש המינימום יכול שירוצה בדרך של מאסר על תנאי. ואולם, על אף האמור, דעת הרוב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי לא נומקה כדבעי, בדחותו את ערעורו.

הסוגיה השנייה שהמבקש מעורר, היא האם ניתן להותיר באותם מקרים את התוצאה העונשית על כנה באמצעות "התערבות עקיפה" בגבולות מתחמי עונש שגויים, וזאת מבלי לתקנם וללא התייחסות למדיניות הענישה הנוהגת. לטענת המבקש, היה נכון לאמץ את דעת המיעוט בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, ולהורות על הקלה בעונשו.

8. דין הבקשה להידחות.

הלכה פסוקה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ובמקרים חריגים בלבד, המעוררים סוגיה עקרונית רחבת היקף החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או כאשר נגרם לו אי צדק מהותי או עיוות דין (רע"פ 1007/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.3.2022); רע"פ 512/22 דגמש נ' מדינת ישראל, פסקה 10

((23.3.2022)).

כמו כן, בקשת רשות ערעור הנסובה על חומרת העונש לא תתקבל, אלא במקרים שבהם ישנה סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות (רע"פ 1899/22 אלקרעאן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.3.2022)).

הבקשה שלפניי אינה נמנית עם מקרים חריגים אלו, ודי בכך כדי לדחותה. חרף ניסיונותיו של המבקש לשוות לבקשתו כסות עקרונית, טענותיו נטועות כולן בנסיבותיו הפרטניות. כמו כן, לא מצאתי כי עניינו מעורר חשש לעיוות דין או אי צדק מהותי.

9. למעלה מן הנדרש, אין בידי לקבל את טענת המבקש כי בית המשפט המחוזי בדחתו את ערעורו, לא נימק כראוי את מסקנתו. דעת הרוב התייחסה בפירוט לאישומים השונים, להליך שהתנהל לפני בית משפט השלום, לטענותיו השונות של המבקש, כמו גם של המשיבה, ולשאר הנסיבות הפרטניות העולות בעניינו. בית המשפט המחוזי קיבל את טענת המבקש כי אכן נפלה טעות בקביעת הרף התחתון של מתחמי הענישה, אולם סבר, בצדק, כי התוצאה העונשית הכוללת היא ראויה. מכאן, שסוגיה זו כלל אינה מתעוררת בנסיבות המקרה דנן.

10. אשר לסוגיה הנוספת שבמוקד בקשת רשות הערעור - הרי שאף היא אינה מצדיקה רשות ערעור, לאור ההלכה הברורה שנקבעה בבית משפט זה, ולפיה:

"ערכאת הערעור בוחנת, בראש ובראשונה, את התוצאה העונשית הסופית שבגזר הדין. היינו: גם אם נפלה שגגה באופן בו יושם מנגנון הבניית שיקול הדעת המעוגן בחוק, אין בכך כדי להצדיק את קבלת ערעור במקרים שבהם התוצאה העונשית אינה מצדיקה התערבות" (ע"פ 5407/21 דלאשי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (15.2.2022)).

רוצה לומר: משבית המשפט המחוזי הגיע לכלל מסקנה כי התוצאה העונשית אינה מצדיקה התערבות, לא נפל כל פגם בהחלטתו להותיר את עונשו של המבקש על כנו, וזאת "גם אם נפלה טעות בקביעת מתחם הענישה ההולם על-ידי הערכאה הדיונית" (ע"פ 2454/18 שיינברג נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (6.12.2018); ע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' אזולאי, פסקה 8 (24.11.2014)).

11. קשה להפריז בחומרה היתרה הטמונה במעשי המבקש, אשר הורשע בריבוי עבירות של מעשים מגונים, חלקן בקטינות אשר לא מלאו להן 14 שנים. המבקש פגע לצורך סיפוק יצריו המיניים בחמש קטינות, אשר הצעירה שבהן הייתה כבת 10 במועד ביצוע העבירה כלפיה. יתר על כן, ביחס לשתיים מהנפגעות, המבקש ניצל את מעמדו כ"דמות אב" עבורן, ואת האמון שניתן בו במסגרת התא המשפחתי. נסיבות ביצוע העבירות, הצטברותן, והישנותן - מעידות כולן על מסוכנותו הרבה ועל הצורך לנקוט כנגדו בענישה מרתיעה (רע"פ 5754/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (30.8.2020)).

המדובר במעשים הגורמים לפגיעות נפשיות בנפגעות העבירה, כמו גם לערעור תחושת הביטחון שלהן. למרבה הצער, ניסיון החיים מלמד כי אלו אינם נמחים בנקל, והם עשויים ללוות אותן לאורך ימי חייהן ולהקשות על תפקודן

(רע"פ 62/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (6.1.2020)). הדברים אמורים ביתר שאת, שעה שנפגעות העבירה הן קטינות, וחלקן אף התגוררו עם המבקש להן שימש כהורה, תחת אותה קורת גג.

לכך מצטרף עברו הפלילי של המבקש, הכולל הרשעות בעבירות רבות ומגוונות. אמנם, הרשעותיו הקודמות אינן מהשנים האחרונות, וגם לא בעבירות מין, אולם יש בהן כדי ללמד כי המבקש אינו נרתע ממורא הדין ואף לא מעונשי מאסר.

נוכח כל אלה, עונשו של המבקש אינו מחמיר עמו יתר על המידה, וודאי שאין בו משום סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת המצדיקה מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי".

12. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י' בניסן התשפ"ב (11.4.2022).

שׁוֹפֵט
